

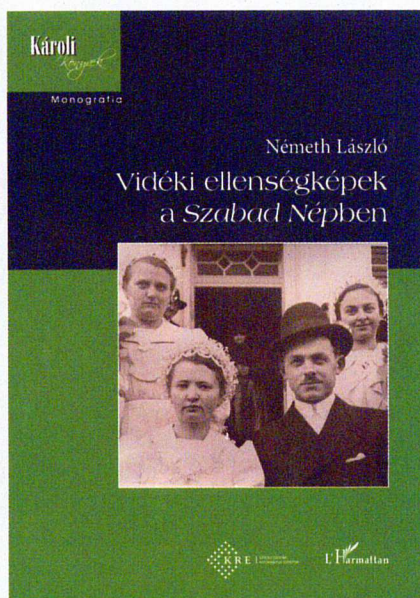
A *Szabad Nép* elleneségei

| GALI MÁTÉ | AZ MCC TÁRSADALOM- ÉS TÖRTÉNELEMTUDOMÁNYI ISKOLÁJÁNAK KUTATÓTANÁRA

A második világháború végével a megszálló Szovjetunió támogatását élvező Magyar Kommunista Párt (MKP) lépésről lépésre sajtótította ki az ország irányítását. 1945-től az 1948–49-es nyílt hatalomátvételig kulcspozíciókra tett szert a politikai és gazdasági életben, pártújságja, a *Szabad Nép* pedig fokozatosan a legbefolyásosabb lapok egyikévé vált. A sajtóorgánum hasábjain hol tervezetten, hol pedig esetlegesen folytatott propagandáról az előző év decemberében *Vidéki ellenségek a Szabad Népben* címmel jelentetett meg könyvet Németh László, a Károli Gáspár Református Egyetem adjunktusa, a *Szabad Föld* hetilap szerkesztő-újságírója.

Témája feldolgozásához a történész szerző a napilapban közölt cikkek alapos elemzésén túl a kommunista pártiratokat – pártbizottságok, szervezetek és osztályok anyagait –, elméleti munkákat és pártoktatási dokumentumokat, illetve kortárs történelmi személyiségek visszaemlékezéseit is felhasználta. Művében a *Szabad Népet* „mint hatalmi eszközt és harci fegyvert” határozta meg a radikális változásokat sürgető MKP kezében, melynek legfőbb feladata a vidék vonatkozásában az iskolák államosítására, az egyházak ellehetetlenítésére, valamint a termelőség-tervezetek szervezésére irányuló kommunista törekvések támogatása volt a nyilvánosságban.

Németh ismertetése szerint a *Szabad Népben* az 1947 és 1949 közötti időszak első felében jellemzően az egyházzal, a másodikban már a jómódú parasztsággal, azaz a kuláksággal szembeni fellépés volt erőteljes. A sajtó jelentős támogatást és meggyőzőerőt adott a kommunistáknak, hogy az elleneségeik megosztását, meggyengítését és részenkénti megsemmisí-

„Ellenség bárkiből lehetett, akiről azt gyanították, hogy az útjukban áll”

érzelmek felszítása, a hazugságok és álhírek terjesztése, mindez állandóan sulykolva. Ahogyan Németh László e hiánypótló monográfiájában összefoglalóan megállapította: a *Szabad Nép* és a sajtó nem egyszerűen csak pártirányítás alatt állt, hanem maga is a hatalmi szerkezet szerves részét képezte, és túl azon, hogy követte, alakította is a kommunista politikát. |m|

Németh László: *Vidéki ellenségek a Szabad Népben*, Károli Gáspár Református Egyetem – L'Harmattan Kiadó, 2022